

MD-2012, Moldova, Chișinău,
str. Sfaturii, 16Tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442
E-mail: cpdom@mdl.net

12.10.10 nr. 34-10/10
la nr. _____ din _____

CURȚII CONSTITUȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA**S E S I Z A R E**

privind exercitarea controlului constituționalității Legii nr. 100 din 28 mai 2010, în vigoare de la 16 iulie 2010.

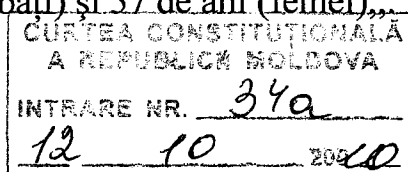
Subsemnatul Tudor Lazăr, avocat parlamentar, în temeiul art. 135 alin. (1) litera a) din Constituția Republicii Moldova, art. 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 din Codul jurisdicției constituționale și art. 31 din Legea cu privire la avocații parlamentari, solicit exercitarea controlului constituționalității Legii nr. 100 din 28 mai 2010, în vigoare de la 16 iulie 2010 prin care s-au adus modificări la art. 43 „condițiile de stabilire a pensiilor pentru deputații în Parlament și membrii de Guvern” alin. (1), (2) și (3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 și la art. 13 „asigurarea cu pensie” alin. (1) și (2) din Legea privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova nr. 1111-XIII din 20 februarie 1997.

Onorată Curte,

Parlamentul Republicii Moldova la data 28 mai 2010 adoptă Legea nr. 100 prin care supune modificărilor alin. (1), (2) și (3) ale art. 43 din Legea nr. 156- XIV din 14 octombrie 1998 privind pensia de asigurări sociale de stat și alin. (1) și (2) ale art. 13 din Legea nr. 1111- XIII din 20 februarie 1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova.

În fapt:

Prin modificările aduse la aliniatele (1), (2) și (3) din articolul 43 din Legea nr. 156 sintagma „în cuantum de 75%,, a fost substituită cu sintagma „ în cuantum de 42%,, . Modificări similare s-au efectuat și la aliniatul (1) al articolului 13 din Legea nr. 1111, iar în aliniatul (2), sintagma „ vârsta de 55 de ani (bărbați) și „50 de ani (femei) se substituie cu sintagma „62 de ani (bărbați) și 57 de ani (femei),,

Considerăm că modificările aduse prin Legea nr. 100 la art. 43, alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 156 privind pensiile de asigurări sociale de stat și la art. 13, alin. (1) și (2) din Legea nr. 1111 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova pot fi supuse controlului constituționalității și declarate neconstituționale.

În drept:

Dreptul la pensie este un drept constituțional prevăzut de art. 47 din Constituție, care prin alin (2) dispune că cetățenii au dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor. Dacă cetățenii au dreptul la asistență și protecție socială atunci, potrivit prevederilor alin. (1) al aceluiași articol, statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Diminuarea substanțială a cuantumului pensiilor persoanelor vizate de Legea nr. 100 și majorarea plafonului de vârstă a persoanei ce a deținut funcția de Președinte al Republicii Moldova, are drept consecință nerespectarea condiției referitoare la caracterul rezonabil și proporțional al măsurii de restrângere. Noțiunea de „trai decent”, prevăzută de norma constituțională nu trebuie înțeleasă în sensul diminuării cuantumului asigurărilor sociale unor categorii de persoane dar găsirea posibilităților majorării cuantumului asigurărilor sociale pentru cealaltă categorie de persoane, deoarece drepturile și libertățile omului necesită a fi garantate prin toate mijloacele posibile. Aceasta este prerogativa unui stat de drept, situație consfințită în art. 1, alin. (3) din Constituție. Republica Moldova aderând la Declarația Universală a Drepturilor Omului, la Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la Protocoalele ei adiționale, s-a angajat să acționeze atât prin propriul său efort cât și prin asistență de cooperare internațională, folosind la maximum resursele sale disponibile pentru exercitarea deplină a drepturilor omului și în partea ce vizează asigurarea socială a cetățenilor.

Adoptarea Legii nr. 100 este o abordare selectivă a „optimizării”, cuantumului pensiilor nerezolvând problema în esență. Articolul 54 alin. (1) din Constituție statuează că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Prin micșorarea cuantumului pensiei categoriilor stipulate și mărirea plafonului vârstei de pensionare a Președintelui Republicii Moldova potrivit legii supuse controlului constituționalității se aduce o încălcare a acestui drept constituțional deoarece au fost suprimate și diminuate unele drepturi și libertăți fundamentale. De esența legitimității constituționale a restrângerii exercițiului unui drept sau al unei libertăți este caracterul excepțional și temporar al acesteia și că este sarcina statului să găsească soluții pentru contracararea efectelor crizei economice printr-o politică economică și socială adecvată. Legea criticată impune o restrângere cu caracter permanent a exercițiului dreptului la pensie, operând fără vreo limitare temporară, reglementată sub condiție suspensivă, stabilește o pierdere cu caracter continuu și nu are legitimitate

constituțională. Legea supusă controlului constituționalității vizează și persoanele care au deținut funcții similare dar la data intrării ei în vigoare nu aveau vârsta prevăzută de Legea nr. 156 nemodificată, fiind lipsite în așa mod de un drept pe care îl aveau înainte de operarea acestor modificări. Raportând modificările aduse art. 43 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 156 și art. 13 alin.(1) și (2) din Legea nr. 1111 prin Legea nr. 100 la prevederile art. 22 din Constituție și la practica Curții Constituționale constatăm că acestea aduc atingere principiului „drepturilor câștigate,, anterior în mod licit.

Dreptul la pensie, conform art. 10 alin.3 din Legea privind pensiile de asigurări sociale și de stat, este imprescriptibil. Diminuarea veniturilor prin Legea nr. 100 nu poate constitui pe termen lung o măsură proporțională cu situația invocată. Această restrângere vine în contradicție cu prevederile art. 54 alin. 4 din Constituție care cere ca restrângerea să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Curtea constituțională, în Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 privind controlul constituționalității unor prevederi ale art. 1 pct. 22 și art. II-IV din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 „Privind modificarea și completarea unor acte legislative,, a statuat că „prin modificările operate legiuitorul a instituit condiții noi de stabilire și plată a pensiei, prin care a diminuat protecția socială a acestor categorii de persoane micșorând cuantumul pensiei stabilite anterior de la 75% și 65% până la 42%, astfel încălcând prevederile art. 54 din Constituție, conform cărora în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului,,.

Totodată, din perspectiva art. 1 din Protocolul nr.1 și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitor la aceste dispoziții, drepturile care decurg din contribuțiile în cadrul regimurilor de securitate socială, cum este dreptul la pensie, constituie drepturi patrimoniale, care intră sub protecția art. 1 din Protocol.

Recunoscând marja de apreciere a statelor în materia legislației sociale Curtea a subliniat obligația autorităților publice de a menține un just echilibru între interesul general și imperativele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, echilibru care nu este menținut ori de câte ori, prin diminuarea drepturilor patrimoniale persoana trebuie să suporte o sarcină excesivă și disproporțională. Într-o astfel de situație există o încălcare a art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție determinată de încălcarea caracterului rezonabil și proporțional al diminuării drepturilor patrimoniale. (Cauza Kjartan Asmundsson contra Islandei, 2004; Cauza Moskal contra Poloniei, 2009)

Referindu-ne la pensiile speciale jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în aplicarea art. 1 din Protocolul nr.1 recunoaște și ocrotește pensia stabilită pentru anumite profesii și nu permite ca acest drept să fie diminuat decât în cazuri excepționale cu respectarea principiului proporționalității ceea ce înseamnă că măsura aplicată să fie justificată de scopul legitim urmărit. (Cauza Banfield contra Regatului Unit, 2005).

Onorată Curte,

La cele sus-menționate este necesar de semnalat că avizele Comisiilor parlamentare referitor la modificările care s-au propus nu au fost favorabile:

1. Comisia juridică, numiri și imunități propunând modificările și completările spre examinare în ședința plenară a Parlamentului a reținut următoarele „Ca rezultat al instituirii măsurilor propuse prin prezentul proiect de lege, vor fi diminuate garanțiile sociale ale unor persoane cu funcții de demnitate publică. La acest capitol există deja poziția Curții Constituționale care prin hotărârile sale din anii 1997,2000, 2004 a declarat nu o singură dată neconstituționalitatea încercărilor prin care se diminuau garanțiile sociale ale unor categorii de persoane, motivând că dreptul lor la aceste garanții se află în dependență directă de caracterul activității social-utile prestate,,.
2. Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a propus ca proiectul să fie examinat de comisia de profil în contextul elaborării unei concepții de unificare a sistemului de asigurări sociale de pensii.
3. Comisia administrație publică, mediu și dezvoltare regională și Comisia agricultură și industrie alimentară nu au luat decizii vizavi de proiect.
4. Comisia protecție socială, sănătate și familie a propus ca efectuarea modificărilor normelor de pensionare să se efectueze odată cu elaborarea cadrului legislativ ce va prevedea unificarea regulilor de pensionare pentru toate categoriile de beneficiari de pensii și crearea condițiilor unice de pensionare.

Guvernul, prin Hotărârea nr. 394 din 20 mai 2010, a considerat că problema abordată urmează să se examineze concomitent cu modificările și completările cadrului legal ce vor prevedea unificarea regulilor de pensionare pentru toate categoriile de beneficiari de pensii, precum și de crearea unor condiții unice de pensionare.

Direcția juridică a Aparatului Parlamentului Republicii Moldova a considerat că prin adoptarea proiectului de lege propus se aduce atingere principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit, făcând referință la practica jurisdicției constituționale și la prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Având în vedere considerentele expuse, conducându-mă de articolul 135, aliniatul (1), litera a) din Constituție; articolul 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională; articolul 38 din Codul jurisdicției constituționale și articolul 31 din Legea cu privire la avocații parlamentari,-

S O L I C I T:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei în ordinea de zi.
2. Exercițarea controlului constituționalității Legii nr. 100 din 28 mai 2010, în vigoare de la 16 iulie 2010, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care a fost modificat:
 - articolul 43 „condițiile de stabilire a pensiilor pentru deputații în Parlament și membrii de Guvern” aliniatele (1), (2) și (3) din Legea 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat în

care, sintagma „75% din suma tuturor plăților lunare,, a fost substituită cu sintagma „42% din suma tuturor plăților lunare,,
- articolul 13 „asigurarea cu pensie” aliniatul (1) și aliniatul (2) din Legea nr. 1111- XIII din 11 martie 1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova în care, la alin. (1), sintagma „75% la sută din salariul lunar,, a fost substituită cu sintagma „42% din suma tuturor plăților lunare,, iar la alin. (2) sintagma „vârsta de 55 de ani (bărbați) și 50 de ani (femei) a fost substituită cu sintagma „62 de ani (bărbați) și 57 de ani (femei).

Anexă: pe 23 file.

Cu profund respect,

Avocat parlamentar

Tudor LAZĂR

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia protecție socială, sănătate și familie
Комиссия по социальной защите, здравоохранению и семье

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 26-85-07

21 mai 2010

CPȘB Nr. 358

RAPORT

asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr.561 din 02.03.2010)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlament și constată că, scopul elaborării proiectului este ajustarea normelor de asigurare cu pensii a unor categorii de cetățeni la normele generale de pensionare.

Proiectul de lege a fost avizat de comisiile permanente și de Direcția juridică a Aparatului Parlamentului.

Comisia juridică, numiri și imunități propune examinarea proiectului de lege în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media se pronunță pentru examinarea proiectului de către Comisia de profil în contextul elaborării unei concepții de unificare a sistemului de asigurare cu pensii.

Comisia administrație publică, mediu și dezvoltare regională nu a luat decizia vis-a-vis de proiectul în cauză din motivul divizării voturilor deputaților (2 voturi „pro” și 5 voturi „contra”).

Comisia agricultură și industrie alimentară a propus respingerea proiectului de lege și a menționat necesitatea elaborării unui proiect de lege unic de pensionare a cetățenilor din Republica Moldova.

Direcția juridică a Aparatului Parlamentului consideră că, prin prisma prevederilor Constituției și practicii Curții Constituționale, proiectul de lege menționat aduce atingerea principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit.

Comisia protecție socială, sănătate și familie menționează necesitatea reformării întregului sistem de pensionare pentru a putea exclude inechitatea existentă din sistem, adică pentru a înlătura momentele de dificultate a sistemului de pensionare cum ar fi: (1) conexiunea la calcularea pensiei de salariu la zi doar

în cazul deputaților, (2) indexarea neproportională a pensiei celorlate categorii de salariați comparativ cu salariul la zi pe domeniu; (3) condițiile de inechitate socială la calcularea pensiei în dependentă de stagiul de muncă (pentru un deputat este necesar cel puțin 2 ani în parlament comparativ cu 30 ani restul salariaților).

Având în vedere cele relatate, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune, crearea unui grup de lucru din deputați și experți în domeniu, care urmează să efectueze analiza și evaluarea legislației existente în sistemul de asigurări cu pensii, iar proiectul de lege dezbătut astăzi, inclusiv proiectele nr.3122 din 05.11.2008 (inițiativa V.Cosarciuc, Alex.Oleinic), nr.610 din 21.02.2008 (un grup de deputați), nr. 1378 din 14.04. 2006 (V. Buliga), nr. 835 din 11.06.2009 (autor Guvernul), nr. 837 din 24.03.2010 (un grup de deputați), nr.1310 din 03.2010 să fie analizate de Parlament, odată cu prezentarea raportului grupului de experți. În baza studiului ce va fi efectuat, grupul de experți și Guvernul Republicii Moldova va prezenta Parlamentului strategia de reformare a sistemului existent de pensii. Sîntem cu toții conștienți de faptul că, este vorba de o reformă serioasă, complexă și multilaterală a sistemului național de pensionare, care necesită să fie bazat pe o simbioză între contribuția fiecăruia la sistemul public de asigurări sociale obligatorii și opțiunile de alternativă de formare a pensiei .

Comisia cu votul a 6 deputați „pro” și unu ”s-a abținut”, propune efectuarea modificărilor normelor de pensionare, odată cu elaborarea cadrului legislativ ce va prevedea unificarea regulilor de pensionare pentru toate categoriile de beneficiari de pensii și crearea condițiilor unice de pensionare.

Deoarece nu s-a votat cu majoritatea de voturi, Comisia a fost în imposibilitatea de a primi o decizie pe marginea proiectului de lege și îl propune spre dezbateri în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului.

Liliana PALIHOVICI,
Președinta Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia juridică, numiri și imunități
Комиссия по вопросам права, назначениям и иммунитету

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 23-44-30

25 martie 2010

Of. 6 Nr. 95

AVIZ

**la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea
unor acte legislative
(nr. 561 din 02.03.2010)**

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 561 din 02.03.2010 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și-l propune spre examinare în ședința plenară a Parlamentului.

Ca rezultat al instituirii măsurilor propuse prin prezentul proiect de lege, vor fi diminuate garanțiile sociale ale unor persoane cu funcții de demnitate publică. La acest capitol există deja poziția Curții Constituționale care prin hotărârile sale din anii 1997, 2000, 2004 a declarat nu o singură dată neconstituționale încercările prin care se diminuau garanțiile sociale ale unor categoriilor de persoane, motivînd că dreptul lor la aceste garanții se află în dependență directă de caracterul activității social utile prestate.

Totodată este necesar ca Guvernul sa-și expună poziția vis a vis de proiectul dat în temeiul art. 131 alin (4) din Constituție.

Ion Pleșca
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia economie, buget și finanțe
Комиссия по экономике, бюджету и финансам

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 23-33-16

17 martie 2010

CEB Nr. 6/146

AVIZ

**la proiectul de Lege pentru modificarea și
completarea unor acte legislative
(nr.561 din 2 martie 2010)**

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și îl propune spre examinare în ședințele plenare ale Parlamentului.

Veaceslav IONIȚĂ,
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia politică externă și integrare europeană
Комиссия по внешней политике и европейской интеграции

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 23-76-08

17 mai 2010

CPE-6 Nr. 3

AVIZ

**asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea
unor acte legislative
(nr.561 din 02.03.2010)**

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul art.27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege și îl propune spre discuții în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Președintele Comisiei

Igor CORMAN

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media

Комиссия по культуре, образованию, науке, молодежи,
спорту и средствам массовой информации

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 23-22-71

6 aprilie 2010

CEN-6 Nr. 52

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.561 din 02.03.2010)

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative **(nr.561 din 02.03.2010)** și propune să fie examinat de Comisia de profil în contextul elaborării unei concepții de unificare a sistemului de asigurari sociale de pensii.

Președinta Comisiei

Corina FUSU

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia administrație publică, mediu și dezvoltare regională

Комиссия по публичному управлению,
окружающей среде и региональному развитию

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 23-35-89

24 03 2010

СХМ Nr. 297

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
unor acte legislative
nr. 561 din 02.03.2010

Comisia administrație publică, mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și Legii nr. 1111-XIV din 11.03.1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de la un grup de deputați în Parlament și constată că scopul proiectului este ajustarea normelor de asigurare cu pensii a unor categorii de cetățeni la normele generale de pensionare, astfel reducând cheltuielile pentru asigurarea cu pensii în condițiile socio-economice actuale dificile.

În cadrul discuțiilor părerile deputaților s-au devizat. Doi deputați au votat pentru și cinci împotrivă. Potrivit articolului 22 din Regulamentul Parlamentului, comisia nu a luat o decizie vizavi de proiectul în cauză.

Valentin GUZNAC
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Comisia agricultură și industrie alimentară
Комиссия по сельскому хозяйству и пищевой промышленности

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

Tel.: 37322/ 23-33-59; fax: 37322/ 23-37-56

14 aprilie 2010

CAI-6 Nr. 102

A V I Z

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

nr. 561 din 02.03.2010

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativa legislativă de un grup de deputați, și menționează că 4 deputați dnii: I. Apostol, A. Arhire, N. Olaru, I. Balan (AIE), deputatul D. Todoroglo (PCRM) au votat pentru respingerea proiectului de lege menționând că e necesar de alaborat un proiect de lege unic de pensionare pentru toți pensionarii publici, un deputat Gh. Arpentin (PD) a votat pentru susținerea acestuia.

Reieșind din prevederile Regulamentului Parlamentului, Comisia nu a luat decizie asupra proiectului de lege sus-numit.

Dmitrii TODOROGLO
Președintele Comisiei

26 03 2010

Dj2 Nr. 131

AVIZ
la proiectul de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr.561 din 02.03.2010)

Direcția juridică a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament, și în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului, expune următoarele.

1.Scopul proiectului de lege este, potrivit notei informative, ajustarea normelor de asigurare cu pensii a unor categorii de cetățeni (deputați în Parlament, membri de Guvern și Președintele Republicii Moldova) la normele generale de pensionare.

2. Modificările și completările propuse în proiect, vor institui condiții noi de stabilire și plată a pensiei pentru deputații în Parlament, membrii de Guvern și Președintele Republicii Moldova, care vor diminua cuantumul pensiei stabilite acestor categorii de persoane la moment în condițiile Legii nr.156-XIV din 14.10.98 privind pensiile de asigurări sociale de stat și Legii nr.1111-XIII din 20.02.97 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova.

Prin modificările art.43 din Legea nr.156/1998 și art.13 din Legea nr.1111/1997, propuse în proiect, se micșorează cuantumul pensiei stabilit de la 75% la 42% din suma tuturor plăților lunare. Totodată, la alin.(2) art.13 din Legea nr.1111/1997, se propune și modificarea vârstei de pensionare a persoanei care a ocupat funcția de Președinte al Republicii Moldova, de la „*vârsta de 55 de ani (bărbați) și 50 de ani (femei)*” la „*vârsta de 62 de ani (bărbați) și 57 de ani (femei)*”.

Astfel, raportînd modificările și completările din proiect la prevederile Constituției și practicii Curții Constituționale, constatăm că acestea aduc atingere principiului respectării drepturilor dobîndite anterior în mod licit. De menționat că, drepturile obținute legal nu mai pot fi anulate, deoarece se aduce atingere prevederilor constituționale de la art.54 din Constituție, referitoare la garantarea exercitării oricărui drept.

În același context relevante sînt și prevederile art.13 alin.(3) din Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001, conform cărora, soluțiile actului legislativ se întemeiază pe dispozițiile constituționale, **pe practica jurisdicției constituționale**, prevederile legislației comunitare și prevederile tratatelor

internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, acest proiect de lege contravine Hotărîrilor Curții Constituționale nr.9 din 30.03.2004, nr.4 din 27.01.2000 și nr.27 din 18.05.1999, prin care Curtea a relevat că dreptul la pensie, fiind un drept constituțional, nu poate fi supus restricțiilor.

În aprecierile sale Curtea Constituțională, a statuat că, „*prin modificările operate însă legiuitorul a instituit condiții noi de stabilire și plată a pensiei, prin care a diminuat protecția socială a acestor categorii de persoane, stipulată prin legile anterioare. Astfel, prin art.43, art.44 și art.46 din Legea nr.156-XIV legiuitorul a micșorat cuantumul pensiei stabilit anterior de la 75% și respectiv 65% pînă la 42%, calculat în condițiile legii.*

Așadar, Curtea relevă că noile dispoziții de pensionare instituite, diminuează protecția socială a categoriilor respective de persoane, încalcă dreptul lor la pensie pentru vechime în muncă și principiul universal al respectării drepturilor dobîndite în mod licit.

Aceste dispoziții legale încalcă, de asemenea, prevederile art.54 din Constituție, conform căroră în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului”.

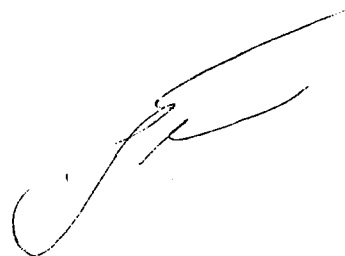
3. Prin proiectul de lege se va diminua cuantumul pensiilor calculate deputaților, membrilor de Guvern și Președintelui Republicii Moldova, și respectiv vor fi reduse și cheltuielile bugetare îndreptate pentru achitarea pensiilor acestor categorii de beneficiari.

Astfel, proiectul urmează a fi supus procedurii de acceptare de către Guvern, în conformitate cu art.131 alin.(4) din Constituție, care statuează că, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern.

4. Conform prevederilor Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001, dispoziția art.I, urmează a fi completată la început cu sintagma „Articolul 43 din”.

Această obiecție este valabilă în mod corespunzător și pentru Art.II.

Șef Direcție
Ion CREANGĂ

La nr. 561

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1104-675

Chișinău

«21» mai 2010

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

Se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.394 din 20 mai 2010 (inițiativa legislativă nr.561 din 2 martie 2010).

Anexă: Hotărârea Guvernului în limbile de stat și rusă – 2 ex.;
avizul în limba de stat – 1 ex.

/ **Ministru de Stat**

Victor BODIU

ex.Bogdan L,
250446

Aparatul Parlamentului Republicii Moldova	
S.D.P. Nr.	<u>1537</u>
<u>21.05</u>	<u>2010</u>
Ora	_____

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 394

din 20 mai 2010

Chișinău

Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

Valentina Buliga

Veaceslav Negruța

Alexandru Tănase

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 394
din 20 mai 2010

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă (nr.561 din 2 martie 2010) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Strategia reformei sistemului de asigurare cu pensii din Republica Moldova determină direcțiile conceptuale ale reformei în acest domeniu. Una dintre acțiunile reformei sistemului de pensionare este modificarea vârstei de pensionare și a modului de calculare a pensiilor pentru toate categoriile de beneficiari, norme stipulate și în Strategia Națională de Dezvoltare pe anii 2008-2011.

Acțiuni imediate privind unificarea vârstei de pensionare și a modului de calculare a pensiei pentru toate categoriile de beneficiari sînt stipulate și în Programul de stabilizare și relansare economică a Republicii Moldova pe anii 2009-2011.

Proiectul de lege prezentat spre avizare este elaborat în contextul prevederilor menționate mai sus și propune modificarea modului de calculare a pensiilor pentru Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament și membrii Guvernului, avînd drept scop ajustarea normelor de asigurare cu pensii a acestor categorii la normele generale de pensionare.

În contextul celor relatate mai sus, susținem prevederile proiectului de lege propus spre avizare, însă considerăm că problema abordată urmează să se examineze concomitent cu modificările și completările cadrului legal ce vor prevedea unificarea regulilor de pensionare pentru toate categoriile de beneficiari de pensii, precum și de creare a unor condiții unice de pensionare.

Modificările și completările în cauză se află în proces de elaborare.